

Majandus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Süvatehnoloogia iduettevõtja äriarendusprojektide toetuse andmise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Majandus- ja infotehnoloogiainistri määrus „Süvatehnoloogia iduettevõtja äriarendusprojektide toetuse andmise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus*) kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Startup Estonia ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koostöös valmis 2023. aasta alguses tegevuskava teadus- ja tehnoloogiaühikute iduettevõtlaste arendamiseks. Alates 2018. aastast on asutud mõtestama ja vaatlema süvatehnoloogiate rolli ühiskonnas ja majanduses ning erinevad raportid on leidnud, et tuleviku majanduskasvu peamiseks mootoriks ning mõju loovate ja riiklike probleemide lahenduste allikaks saavad süvatehnoloogiad. Tegevuskava eesmärk on kiirendada Eestis teadus- ja tehnoloogiaühikute ettevõtlaste arengut ning luua selleks soosiv majanduskeskkond ning kahekordistada süvatehnoloogia valdkonnas tegutsevate iduettevõtete arvu aastaks 2025 ja viiekordistada aastaks 2030.

Kui 2022. aastal kaasasid Eesti süvatehnoloogiaettevõtted investeeringuid mahus 175 miljonit eurot, sõlmiti kokku 15 tehingut ning riskikapitaliinvesteeringute kogumahust oli süvatehnoloogiaettevõtetesse suunatud 13 protsenti, siis aastaks 2030 soovitakse suurendada tehingute arvu sajani ja tõsta investeeringute mahtu 30 protsendini.

Täna tegutseb Eestis Startup Estonia poolt hallatava andmebaasi andmetel 1444 iduettevõtet ning neist 119 tegevusalaks on süvatehnoloogia (ingl *deep tech*). Nende seas on sellised tuntud iduettevõtted nagu näiteks Starship Technologies, Milrem Robotics, Comodule ning uued Eesti naisteadlaste asutatud ettevõtted LightCode Photonics ja Nanordica Medical. Süvatehnoloogiaid arendavate iduettevõtete kogukäive oli mullu 130 miljonit eurot ning nad maksid riigile kokku 25,6 miljonit eurot tööjõumakse. Süvatehnoloogia ettevõtted andsid mullu tööd 1505 inimesele.

Toimiva süvatehnoloogia iduettevõtlaste ökosüsteemi arendamiseks keskendutakse tegevuskavas inimestele ehk eelkõige ettevõtlaste asutajatele ja töötajatele. Samuti võetakse fookusesse intellektuaalse kapitali edasiarendamine, mis sisaldab teenuste ja kompetentside pakkumist tehnoloogiaarenduses, tootearenduses, intellektuaalses omandis, äriarenduses ja meeskonna ülesehitamises. **Oluline roll on ka kapitalituru arendamisel, et parandada investeeringute kättesaadavust kõrgtehnoloogiliste iduettevõtlaste jaoks.** Tegevuskava keskendub ka rahvusvaheliste ja valdkondlike koostöövõrgustike arendamiseks teadusasutuste, Eesti ja rahvusvaheliste suurettevõtlaste ning investorite vahel.

Muu hulgas toob tegevuskava välja probleemi, et varase faasi äriarendustegevuste rahastamiseks puudub turul praegu toetusmeede ning erakapital ei ole valmis sedavõrd

varases faasis ja suurte turu- ja tooteriskidega lahendustesse investeerima. Probleemi lahendamiseks nähakse ette Business Finland Tempo meetme näitel süvatehnoloogia iduettevõtete varase faasi äriarendusele suunatud toetusmeetme loomist ja piloteerimist.

Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukava 2021–2035 toob ühe peamise probleemina teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse valdkonnas välja, et Eestis on välja arenemata teadus- ja tehnoloogiapõhiste ettevõtete teket ja kasvu soodustav ökosüsteem, mis arengufaaside üleselt toetaks teadus- ja tehnoloogiapõhiste iduettevõtete loomist, nende arendamist kommertsialiseeritavaks ning olulise kasvu saavutamist rahvusvahelistel turgudel.

Antud meede panustab ülaltoodud probleemi lahendamisse ning ka TAIE alaeesmärkide „Eesti areng tugineb teadmuspõhistele ja innovaatilistele lahendustele“ ja „Eesti ettevõtluskeskkond soodustab ettevõtlikkust ning teadmismahuka ettevõtluseteket ja kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomist ja eksporti ning investeringuid kõigis Eesti piirkondades“ saavutamisse.

Eelnõu otsene sihtgrupp on Eesti süvatehnoloogia iduettevõtjad, kelle puhul paraneb võimekus tegeleda äriarenduse projektidega.

Vahendid määruse elluviimiseks tulenevad riigieelarves ette nähtud teadus- ja arendustegevuse rahastamise vahenditest (1% SKP-st). Tegevusi rahastatakse taotlusvoorude raames.

Eelnõukohases määruses sätestatakse toetuse tingimused ja menetlusnormid. Eelnõu loetleb abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud ning määrab taotlusvoorus toetuse piirmäärad. Lisaks kehtestatakse toetuse taotleja ja toetuse saaja kohustused ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse õigused ja kohustused.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu valmistasid ette Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus koostöös.

Määruse eelnõu ei ole seotud teiste menetluses olevate õigusaktidega.

Eelnõu koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna fookusvaldkonna juht Kadri Mats, (kadri.mats@mkm.ee), sama osakonna arendus- ja innovatsioonivaldkonna juht Sigrid Rajalo (sigrid.rajalo@mkm.ee), Startup poliitika ja finantsinstrumentide ekspert Henrik Kutberg (henrik.kutberg@mkm.ee), Startup Estonia juht Eve Peeterson (eve.peeterson@startupestonia.ee); süvatehnoloogia projektijuht Vaido Mikheim (vaido.mikheim@startupestonia.ee) ja süvatehnoloogia sektori projektijuht Inga Kõue (inga.koue@startupestonia.ee), Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse toetuste keskuse juht Monica Hankov (monica.hankov@eas.ee), ettevõtlustoetuste valdkonna juht Erki Varbola (erki.varbola@eas.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas ministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (gerly.lootus@mkm.ee) ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse jurist Kadri Kuus (Kadri.Kuus@eas.ee).

Seletuskirja eelnõu koostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna fookusvaldkonna juht Kadri Mats (kadri.mats@mkm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud ühegi praegu menetluses oleva eelnõuga ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast peatükist ja 20 paragrahvist.

1. peatükk „Üldsätted“

Eelnõu § 1 kirjeldab meetme määruse eesmärki ning sätestab, et toetuse taotlemise ja kasutamise seadmisel toimub dokumentide esitamine e-toetuse keskkonnas. Kui nimetatud keskkonnas ei ole vastava dokumendiliigi esitamist ette nähtud, esitatakse dokument esindusõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatuna.

Eelnõu § 2 sätestab toetuse andmise eesmärgi ja oodatavad tulemused.

Eesmärgi täitmiseks on oluline, et elluviidavad projektid aitaks kaasa suurema lisandväärtusega toodete, teenuste, tehnoloogiate eksportimisele ning süvatehnoloogia iduettevõtjate teadmiste ja oskuste kasvatamisele äri arendamisest.

Toetuse andmise tulemusena paranevad süvatehnoloogia iduettevõtja teadmised äriarendamisest. Läbi praktiliste projektide paranevad süvatehnoloogia iduettevõtja võimalused katsetada oma lahenduse funktsionaalsust potentsiaalsete klientidega ning kasvavad süvatehnoloogia iduettevõtja võimalused siseneda rahvusvahelistele turgudele.

Eelnõu § 3 toob välja, et määrusega antav toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina. Projektile antav toetus on vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 mõistes, mistõttu kohaldatakse tingimusi, mis on sätestatud Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ja konkurentsiseaduse §-s 33. Taotlejale antav toetussumma ei tohi koos samal majandusaastal ja sellele eelnenud kahel majandusaastal antud vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot. See tähendab, et kui taotleja on juba saanud sellel perioodil näiteks vähese tähtsusega abi 150 000 eurot, võib talle eelnõukohase määruse alusel anda toetust veel vaid 50 000 eurot. Vähese tähtsusega abi vaba jääki saab kontrollida Rahandusministeeriumi kodulehel asuvast avalikust päringust. Määrust ei kohaldata vähese tähtsusega abi saajale VTA määruse artikli 1 lõikes 1 kehtestatud juhtudel.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus sätestab vähese tähtsusega abi andmise taotluse rahuldamise otsuses.

Eelnõu §-s 4 määratletakse eelnõus kasutatavad terminid

Süvatehnoloogia iduettevõtja on ettevõtja, kes arendab tehnoloogiat, mida iseloomustab aeganõudev ja kapitalimahukas arendustegevuse protsess ning suurem teadmatus või risk selle tehnoloogia paikapidavuse või rakendatavuse osas, sh suur äririsk.

Väikeettevõtja on ettevõtja, mis annab tööd vähem kui 50 inimesele ning mille käibe või bilansi maht ei ületa 10 miljonit eurot aastas.

Jätkusuutlikkuse põhimõtete juurutamine on iduettevõtte arendamine lähtudes keskkonna-, sotsiaal- ja ühingujuhtimise aspektidest (ingl Environment, Social, Governance, ESG).

Eelnõu § 4 kohaselt toetuse taotlusi menetleb, taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuseid ning väljamakseid teeb ja järelevalvet teostab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus. § 4 sätestab ka vaide esitamise korra. Vaideid menetletakse elektrooniliselt e-posti teel.

2. peatükk “Toetuse andmise tingimused”

Eelnõu § 6 sätestab toetatavad projektid ja tegevused. Toetust antakse projektile, mille eesmärgiks on suurendada süvatehnoloogia iduettevõtja rahvusvahelist kasvu. Kõik tegevused, millele toetust antakse, peavad panustama määruse §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuste saavutamisse. Toetus ei ole mõeldud süvatehnoloogia või sellel põhineva toote ja teenuse arendamiseks, vaid juba olemasoleva lahenduse turuniši leidmiseks.

Toetavateks tegevusteks võivad olla näiteks uue toote, teenuse või tehnoloogia rahvusvahelise turusobivuse testimine, sh esmase tagasiside küsimine potentsiaalsetelt klientidelt, rahvusvahelistumise strateegia koostamine, toote- ja teenusekontseptsiooni nõudluse testimine või piloteerimine klientide seas; testturundus sihtturul; rahvusvahelise kasvu rahastamise analüüs; juhtimise, praktikate ja organisatsiooni arendamine rahvusvahelise kasvu toetamiseks; intellektuaalomandi õiguste ja patendi analüüsid või lahenduse vastavushindamine rahvusvahelisel turul. Tegemist ei ole lõpliku loeteluga ning projekti raames või teha mitut tegevust korraga.

Eelnõu § 7 määrab tingimused, millele peab vastama toetatav kulu, ning loetleb toetatavad ja mittetoetatavad kulud. Ei toetata kulusid, mida pole määruses nimetatud.

Lõike 1 järgi peab toetatav kulu olema tekkinud (kulu aluseks olev töö tehakse, kaup saadakse kätte või teenus osutatakse) projekti abikõlblikkuse perioodil ning on vajalik taotluses nimetatud tegevuseks ja kooskõlas käesoleva määruse nõuetega. Toetatav kulu on projektiga otseselt seotud, läbipaistev, põhjendatud, proportsionaalne, üksikasjalikult kirjeldatud. Kulud, mis neile tingimustele ei vasta, ei ole toetatavad, näiteks äriklassis reisimise kulu või meeskonna jõululingitused. Toetatavad kulud on projekti eesmärgi saavutamise otseselt seotud. Toetatavad kulud peavad olema tasutud toetuse saaja poolt, tõendatavad vastavate kuludokumentidega ja kajastuma toetuse saaja raamatupidamisdokumentides, olema muudest kuludest eristatavad ja kontrollitavad ning kulude kajastamine finantsarvestuses vastama raamatupidamise seadusele.

Lõike 2 punkti 1 järgi on toetatav kulu töötasu. See sisaldab ka kõiki vajalikke makse, mis on lepingute alusel asjakohased. Lõike 2 punktis 1 nimetatud töötasu all on mõeldud projekti heaks töötava inimese tasu, kes kuulub projekti meeskonda ja kellel on selge roll projektis. Kui projekti heaks tööd tegev töötaja või ekspert täidab asutuses ka muid projektiga sidumata ülesanded, peavad projektiga seotud ülesanded olema selgelt eristatavad. Projekti heaks töötava isiku töötasu ei tohi olla ebamõistlikult suur.

Lõike 2 punkti 2 kohaselt on toetatav projekti elluviimise ajal tekkiv lähetuskulu. Projektiga seotud lähetuskulud sisaldavad päevaraha, majutus- ja sõidukulu ning välislähetuste korral reisikindlustust. Kõik lähetuskulud peavad olema mõistlikud ja vältimatud projekti elluviimiseks, samas sõltub kulude põhjendus muu hulgas ka sihtriigi hinnatasemest.

Päevaraha ning isikliku sõiduvahendi kasutamise kulu on abikõlblik tulumaksuseadusega kehtestatud maksustamisele mittekuuluva piirmäära ulatuses. Need piirmäärad on tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktide 1 ja 2 alusel järgmised: välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäär on 50 eurot välislähetuse esimese 15 päeva kohta, kuid kõige rohkem 15 päeva kohta kalendrikuus, ja 32 eurot iga järgneva päeva kohta. Isikliku sõiduauto kasutamisel teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel on ühele isikule makstava hüvitise maksuvaba piirmäär sõitude kohta arvestuse pidamise korral 0,30 eurot kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 335 eurot kalendrikuus iga hüvitist maksva tööandja kohta.

Lõike 2 punkti 3 järgi on toetatavad projektiga otseselt seotud teenuste ostmise kulu.

Lõike 2 punkti 4 kohaselt on toetatavad projektiga seotud ürituste, seminaride ja koolituste korraldamise ja osalemise kulud. Kulud võivad sisaldada näiteks ürituse piletite kulu, üritusel oma projekti tulemite tutvustamiseks renditava pinna kulu, taotleja korraldatava seminari ruumide rendi või muu taoline kulu. Ürituste korraldamine ning üritustel osalemine peab olema otseselt vajalik projekti eesmärkide täitmiseks.

Lõige 3 määrab, millised tingimused tuleb täita, et töötasu oleks toetatav.

Lõige 4 sätestab mittetoetatavad kulud. Lõike 4 punkt 5 sätestab, et sularahas tasutud kulud ei ole toetatavad. Sularahas tasutud kulude mittetoetatavus on vajalik läbipaistvuse suurendamiseks ja menetluse, sealhulgas järelkontrolli lihtsustamiseks. Lõike 4 punkti 10 kohaselt ei ole toetatav kulu, mis on seotud töötajale lisaks tema töötasule makstava tasuga. Lisaks makstava tasu all peetakse silmas lisa tasusid, preemiat, haigushüvitist ning puhkusetasu, sealhulgas õppepuhkusetasu.

Eelnõu § 8 sätestab toetuse maksimaalse summa ja osakaalu. Ühe projekti toetuse maksimaalne suurus on 50 000 eurot ja minimaalset suurust sätestatud ei ole. Piirsumma arvestab projekti kogutoetust, sh ka makse ning tasusid.

Arvestades toetusmeetme sihtrühma ning tegevuste sisu, on toetuse määraks määratud 75% toetatavatest kuludest. Ettevõtja omafinantseering on vähemalt 25% abikõlblikest kuludest, st see peab katma osa, mida toetus ei kata. Kuigi toetuse määr on suhteliselt kõrge esineb ettevõtjal projekti raames kindlasti ka muidu mitteabikõlblike kulusid, näiteks kulud, mis on väiksemad kui 50 eurot; töötajale lisaks tema töötasule makstavad mitteabikõlblikud tasud sh haigushüvitis ja puhkusetasu vms.

Eelnõu § 9 kehtestab projektide abikõlblikkuse perioodi pikkuse. Projektide abikõlblikkuse periood võib olla kuni 12 kuud, kuid see ei välista ka lühemaajaliste projektide esitamist. Ühe korra võib projekti abikõlblikkuse perioodi pikendada maksimaalselt kuni 3 kuud, eeldusel et projekti tulemus seostub endiselt meetme eesmärgi ja oodatavate tulemustega.

3. peatükk. Toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine

Eelnõu § 10 sätestab nõuded taotlejale.

Taotlusi võivad esitada Eesti Äriregistrisse kantud äriühingud, mis ei ole taotlemise hetkel vanem kui viis aastat (viies aasta kaasa arvatud) ning kes vastab süvatehnoloogia iduettevõtja ja väikeettevõtte definitsioonile.

Lõige 2 sätestab nõude taotleja töökohtadele. Taotleja meeskonnas peab olema täidetud kaks täiskoormusega töökohta. Ka juhatuse liikme ametikohta saab arvestada töökohana. Töökohal ei pea töötama üks inimene, vaid kahe täiskoormusega töökoha nõue on täidetud ka siis, kui töö on näiteks üks täiskohaga töötaja ja kaks poole kohaga töötajat.

Lõige 3 sätestab, et taotlejal peab olema võimekus projektiga seotud mitteabikõlblike kulude katmiseks.

Lõikes 4 sätestab, et taotlejal ei tohi olla maksuvõlga riigile koos intressiga mis oleks suurem kui 100 eurot või see peab olema ajatatud. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus kontrollib seda taotluse menetlemise ajal e-maksuametist. See tähendab, et taotlejal ei tohi olla maksuvõlga taotluse esitamise hetkest kuni taotluse rahuldamiseni. Taotleja peab olema taotluse esitamise hetkeks täitnud nõuetekohaselt maksukorralduse seaduses sätestatud maksudeklaratsioonide esitamise ja majandusaasta aruande esitamise kohustuse, mille esitamise tähtaeg on saabunud. Lõikes 4 toodud nõuete eesmärk on tagada taotleja maksevõimelisus, majanduslik jätkusuutlikkus ning tagada eelarveraha otstarbekas ja sihipärane kasutamine. On oluline, et taotleja suudab seda raha kasutada sihtotstarbeliselt ja säästlikult. Seetõttu ei saa anda toetust taotlejatele, kellel on maksuvõlad (v.a juhul, kui need on ajatatud).

Juhul kui taotleja on varem saanud toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab taotleja olema teinud nõutud summas tagasimaksed, mille maksmise tähtpäev on saabunud. Eelnõu järgi ei või taotleja suhtes olla algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust.

Lõige 5 kirjeldab nõuded mida rakendatakse lisaks eelnevale tulenevalt asjaolust, et toetus on VTA.

Lõike 6 kohaselt loetakse üheks ettevõtjaks VTA määruse artikli 2 lõikes 2 nimetatud ettevõtjaid.

Vähese tähtsusega abi andmisel lähtutakse VTA määruse artikli 5 lõikes 1 sätestatud kumuleerimisreeglitest.

Eelnõu § 11 kehtestab nõuded taotlusele.

Lõige 1 toob esile nõuded, millele peab taotlus vastama. Taotlus tuleb esitada ettenähtud korras ja vormis ning peab vastama määruse nõuetele, sealhulgas määruses sätestatud toetuse andmise eesmärkidele ja tulemustele. Taotluses taotletav toetus peab vastama kulude abikõlblikkuse tingimustele ning olema vastavuses määruses toodud toetuse suuruse piirmääradele.

Lõige 2 loetleb, millist teavet, andmeid ja dokumente peab taotlus sisaldama. Taotluses peab olema esile toodud taotleja nimi, registrikood, projekti nimi, eesmärgid, planeeritavad tegevused, oodatavad tulemused ja väljundid. Tulenevalt projektide erinevast sisust ei ole ette antud kindlaid kriteeriume väljundnäitajateks, vaid projekti taotleja peab välja pakkuma oma projektiga kokku sobivad väljundid. Tarvilik on taotlusele lisada projektimeeskonna liikmete nimekiri, nende vastutusvaldkonnad projektis ja kompetentside kirjeldused.

Vajalik on märkida projekti elluviimise algus- ja lõppkuupäev ning lisada taotlusele projekti eelarve ja taotletava toetuse suurus, sh info ettemaksu kasutamise soovi kohta.

Lisatud peab olema ka projekti sisukirjeldus ja tegevuskava, mille abil on võimalik hindajatel saada aru nii projekti eesmärgist kui ka projekti tegevustest.

Lisaks on nõutud taotluse osaks ka kuni kolme minuti pikkune videotutvustus projekti ideest ja meeskonnast.

Taotlusele tuleb lisada ka kinnitus taotleja vastavuse kohta § 10 nõuetele ning informatsioon, kas taotleja on projektile või projekti üksikule tegevusele saanud toetust mis on lisaks määrase alusel antavale toetusele ja mis eraldatakse muudest kohaliku omavalitsuse üksuse, riigi, muu avaliku sektori või Euroopa Liidu või selle liikmesriikide vahenditest. Sama kulu hüvitamiseks ei tohi taotleja olla varem toetust saanud. Seda kontrollib Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus toetuste kesksüsteemist.

Eelnõu § 12 sätestab taotluse esitamise ja menetlemise korra. Toetust jagatakse voorupõhiselt ning taotlusvoorude eelarve ja vooru kestvuse kehtestab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus enne taotlusvoorude avamist kooskõlastades need eelnevalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga. Taotlusvoorus on kõigil nõuetekohastel taotlejatel võimalus esitada taotlus ning omavahel võrdsetel alustel konkureerida.

Taotlusvoorude avamisest taotluste vastuvõtmiseks, vooru kestusest ning eelarve suurusel annab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus teada oma veebilehel. Üldjuhul on taotluse menetlemiseks ette nähtud 35 tööpäeva. Taotluse esitamise tähtjaks esitamata jäetud taotlusi menetlusse ei võeta.

Taotluste läbivaatamise käigus kontrollib Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotleja ja taotluse vastavust määruses sätestatud nõuetele (§-des 10 ja 11 loetletud nõuded). Puuduste esinemise korral teavitab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotlejat ning annab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja kuni kümme kalendripäeva. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks kasutatud aja võrra. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisainformatsiooni taotluses esitatud andmete kohta või taotluse täiendamist või muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb selgituste ja lisateabe esitamiseks antud aja võrra, kuid mitte rohkem kui kümme kalendripäeva. Kuna tegu on voorupõhise taotlemisega, ning taotluste menetlemisest sõltub, millal taotlused jõuavad hindamisele, pikeneb ühe taotluse menetluse pikenedes kõikide taotluste menetlusaeg. Kui taotleja ei täienda taotlust või ei esita selgitusi ja teavet tähtjaks või ei vasta taotleja ja taotlus nõuetele, teeb Ettevõtlus ja Innovatsioonisihatasutus taotluse rahuldamata jätmise otsuse, ning taotlust ei hinnata.

Eelnõu § 13 kehtestab taotluste hindamise korra ning kriteeriumid.

Nõuetele vastavaks tunnustatud taotlusi hindab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

Lõige 2 sätestab hindamiskriteeriumid ning nende osakaalud koondhindest. Nendeks kriteeriumiteks on:

Nr	Kriteerium	Osakaal koondhindest %
1	Projekti oodatav mõju ettevõtja äriliste eesmärkide saavutamisele	40
2	Projekti elluviiva meeskonna kogemused	30
3	Projekti tegevuskava ja eelarve	20

4	Projekti mõju jätkusuutlikkuse põhimõtete juurutamisele	10
---	---	----

Lõige 3 sätestab, et taotlusi hinnatakse lõikes 2 nimetatud hindamiskriteeriumite alusel skaalal null kuni neli punkti, millest null on mitterahuldav ja neli suurepärase.

Lõige 4 toob esile, et hindamisprotsessis järgitakse hindamise juhust, mille enne taotlusvooru avamist kooskõlastab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ja teeb hindamisjuhise kättesaadavaks oma veebilehel. Hindamisjuhise avalikustamine aitab taotlejatel projekte paremini ette valmistada. Lisaks tagab hindamisjuhise avalikustamine läbipaistvuse ning võrdse kohtlemise kõikidele taotlejatele. Seetõttu on oluline, et hindamisjuhise oleks kättesaadav hiljemalt taotlusvooru avamiseks ja kõikidele potentsiaalsetele taotlejatele sarnasel moel.

Lõigete 5 ja 6 kohaselt kujuneb koondhinne hinnete kaalutud keskmisest, arvestades lõikes 2 loetletud hindamiskriteeriumite alusel antud hindeid. Koondhinnete alusel moodustatakse pingerida, kus kõrgema hindepunktidega taotlus asub eespool. Projektide kvaliteedi ja eesmärgipärasuse tagamiseks seatakse piirang, et kõik lõike 2 nimetatud hindamiskriteeriumite hinded peavad olema kõrgemad kui 0 punkti ning taotluse koondhinne peab olema suurem kui 2,5 punkti, vastasel juhul teeb Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse mitterahuldamise otsuse.

Lõikes 7 seatakse, et taotlused rahuldatakse kriteeriumite hindamistulemuste alusel moodustatud projektide pingerea alusel kuni taotlusvoorus ette nähtud eelarve ammendumiseni. Kui taotlusvooru eelarve ei võimalda rahastamisele kuuluvate taotluste pingereas viimast taotlust rahastada täies ulatuses, otsustab hindamiskomisjon, kas viimasele taotlusele antakse võimalus suurendada omafinantseeringut ja muuta taotlust nii, et taotluses märgitud eesmärgid saavutatakse.

Eelnõu §-s 14 on kirjeldatud taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused.

Hindamiskomisjoni ettepanekut arvestades otsustab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus, kas rahuldada taotlus taotletud mahus või rahuldada taotlus osaliselt või jätta taotlus rahuldamata.

Taotluse võib rahuldada osaliselt, kui taotluse rahaline maht ületab taotlusvooru eelarve vaba jäägi või kõik tegevused ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat, projekti tegevusi ja nendega saavutatavaid tulemusi. Taotluse osalise rahuldamise korral peab taotleja andma nõusoleku toetussumma või projekti vähendamiseks. Taotleja peab sellisel juhul esitama korrigeeritud taotluse. Oluline on, et taotluse osalisel rahuldamisel saavutatakse endiselt projekti eesmärk. Juhul kui taotleja ei nõustu taotluse osalise rahuldamisega, teeb Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui taotleja või taotlus ei vasta käesoleva määruse nõuetele. Oluline on silmas pidada, et juba paragrahvis 12 toodu alusel teeb Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse rahuldamata jätmise otsuse kui taotlusele antud hinded ei vasta § 12 lõikes 6 sätestatud lävenditele või projekt ei mahu pärast kriteeriumite alusel hindamist ja pingerea koostamist vooru taotluste rahastamise eelarvesse ja taotlust ei ole võimalik osaliselt rahuldada.

Samuti on eelnõu §-s 13 kirjeldatud, mida märgitakse taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuses.

4. peatükk „Aruannete esitamine, toetuse väljamaksmise ja tagastamise tingimused, toetuse saaja ning Ettevõtluse ja innovatsiooni Sihtasutuse õigused ja kohustused“

Eelnõu § 15 sätestab toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tingimused.

Toetuse saaja esitab kahte tüüpi aruandeid, milleks on vahe- ja lõpparuanne. Vahe- ja lõpparuande vormid avaldatakse Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse veebilehel. Aruannete esitamine toimub e-toetuse keskkonna kaudu.

Vahe- ja lõpparuandes tuuakse välja projekti tegevuste kirjeldus, teave projekti tulemuste saavutamise või mitte saavutamise kohta, ülevaadet toetuse kasutamise kohta kululiigi kaupa ja toetuse saaja hinnang projekti edenemisele ning olulisematest tulemustest. Kui toetuse tulemusi ei saavutatud peab lõpparuandest selguma põhjus, miks jäi tulemus saavutamata.

Projektid, mille kestvus on kuus kuud või vähem, esitavad vaid lõpparuande.

Eelnõu § 16 kirjeldab toetuse maksmise tingimusi. Toetus makstakse toetuse saajale vastavalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele, vahe- ja lõpparuande, maksetaotluse ja tegelike kulude või tasutud kuludokumentide alusel. Maksetaotlus esitatakse koos vahe- ja lõpparuandega. Muul ajal maksetaotlusi ei esitata.

Lõige 2 loetleb toetuse maksmise eeldused.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus menetleb maksetaotlused 30 tööpäeva jooksul. Kui maksetaotluse menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, teatab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus sellest viivitamatult toetuse saajat ning määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja.

Põhjendatud juhtudel on võimalik maksta ka taotlejale ettemakseid. Ettemaksete võimaldamine on meetmest oluline, kuna taotlejateks on varajase faasi iduettevõtjad, kelle finantsvõimekus ei pruugi võimaldada teostada makseid omavahenditest toetuse ulatuses. Ettemakse saamiseks esitab toetuse saaja soovi taotluses, kus toob välja ettemakse summa, mis põhineb tegevuste elluviimise ajakaval ja kulude tekkimise prognoosil. Ettemakse kasutamise kohta on toetuse saaja kohustatud aru andma vahe- ja lõpparuandes koos nõutud abikõlblike kulude tekkimist ja nende maksmist tõendavate dokumentidega. Kui toetuse saaja ei tõenda ettemakse kasutamist vahe- ja lõpparuandes, on ta kohustatud ettemakse tagastama. Ettemakset tehakse vaid üks kord abikõlblikkuse perioodi jooksul.

Tegelike kulude alusel makstakse toetust peale tegevuste läbiviimist ja sellega kaasnevate abikõlblike kulude kandmist peale vahe- ja lõpparuande esitamist. Toetuse saaja esitab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele struktuuritoetuse registri e-toetuse keskkonna kaudu maksetaotluse, mille alusel toetus välja makstakse.

Eelnõu § 17 sätestab taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimused.

Taotluse rahuldamise otsust muudetakse Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse algatusel või toetuse saaja esitatud taotluse alusel. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus teeb omal algatusel taotluse rahuldamise otsuse muudatuse, kui esinevad toetuse osalise või täies ulatuses

tagasinõudmise alused. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise toetuse saaja taotluse alusel otsustab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus 20 tööpäeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest arvates. Toetuse saaja ei tohi muudatusi ellu viia enne Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolset taotluse rahuldamise otsuse muudatuse heaks kiitmist.

Lõige 3 loetleb tingimused mille korral Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus keeldub toetuse saaja taotluse alusel toetuse rahuldamise otsuse muutmisest.

Lõike 5 kohaselt tunnistab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks, kui esinevad toetuse tagasinõudmise alused.

Eelnõu § 18 sätestab toetuse saaja õigused ja kohustused.

Toetuse saajal on õigus saada Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuselt teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse taotlemise ja kasutamisega. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele nõudmisel peab toetuse saaja esitama informatsiooni, mille alusel saab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus hinnata toetuse mõju projektide elluviimisel.

Toetuse saaja peab lähtuma riigihangete seaduse §-s 3 nimetatud põhimõtetest ning kui tehingu summa ilma käibemaksuta on 30 000 eurot või enam esitama koos maksetaotlusega vähemalt kaks võrreldavat hinnapakkumist üksteisest sõltumatult pakkujatelt ja pakkumise lähteülesande kirjelduse. Kui kahte sõltumatut hinnapakkumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumist ei valitud, peab toetuse saaja lisama maksetaotlusele sellekohase põhjenduse.

Oluline on, et toetuse saaja võimaldab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolt järelevalvet teostaval isikul teha kohapealset kontrolli ja järelevalvet toetuse kasutamise üle ning osutama järelevalve kiireks läbiviimiseks igakülgset abi. Lisaks säilitama taotluse, toetuse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ja materjale kümme aastat taotluse esitamisest arvates.

Suurendamaks riikliku rahastuse läbipaistvust teavitama toetuse kasutamisest avalikkust Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolt etteantud viisil.

Lisaks peavad toetuse saajad osalema Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse poolt korraldataval intellektuaalomandi teabepäeval. Suhtluses määruse sihtrühmaga on ilmnenu, et takistuseks ja murekohaks on probleemid mis ilmnevad asjaolust, et ei teata intellektuaalomandiga seotud õigusi ning võimalusi. Selleks, et määrus aitaks kaasa teadmus- ja tehnoloogiamahukate ettevõtete tekkele, on oluline, et toetuse saajad saaksid vähemalt algteadmised intellektuaalomandist ning sellega kaasas käivast reeglistikust. Teabepäeval osalemine on oluline, et iduettevõtjad omandaksid teadmised, kuidas tulevikus oma loodud intellektuaalomandit kaitsta. Ettevõtlus ja Innovatsiooni Sihtasutuses on vajalikud pädevused ning kogemused intellektuaalomandi teabepäeva läbiviimiseks olemas. Intellektuaalomandi teabepäeva käigus antakse teadmised arenduse käigus tekkiva tööstusomandi kaitsmiseks ja kasutusele võtmiseks ning vajadusel kolmandate osapoolte tööstusomandi kasutusele võtmiseks. Teabepäev oma sisult vastab toetuse nõustamisele, kus toetuse saajale selgitatakse arendustegevuse käigus tekkivat tööstusomandi reeglistikku.

Eelnõu § 19 sätestab Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse õigused ja kohutused.

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel on muu hulgas õigus kontrollida projekti elluviimist ning nõuda täiendavate andmete esitamist. Tähtis on, et Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel oleks ülevaade projektide võimalikest kitsaskohtadest ja riskidest. Kontrolli toimingute eesmärk on avastada rikkumised ning tagada taotluse rahuldamise otsuse täitmine ning projekti eesmärkide saavutamine.

Eelnõu § 19 määrab ka Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse kohustused. Kohustused hõlmavad nii toetusega seotud teabe edastamist ja avaldamist, kontrolltoiminguid. Lisaks on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel kohustus ka teostada vähese tähtsusega abi kandmine riigiabi registrisse.

Eelnõu § 20 sätestab toetuse tagasinõudmise alused.

Nimetatud juhtudel on rakendusüksusel kaalutusõigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda ühe aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi andmist reguleerivast õigusaktist tuleneb teisiti. Toetuse saaja peab tagasinõutud toetuse tagasi maksma 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast alates.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.

4. Määruse mõjud

Määruse eesmärgiks on toetada süvatehnoloogia iduettevõtjate äriarendamise projekte, mis aitavad kaasa suurema lisandväärtusega toodete, teenuste, tehnoloogiate ekspordimisele.

Läbi projektide paranevad Eesti süvatehnoloogia iduettevõtjate teadmised ja oskused oma äri arendamisest ja rahvusvahelistumise võimalustest ning soodustatakse süvatehnoloogia arendamist kommertsialiseeritavaks ning olulise kasvu saavutamist rahvusvahelistel turgudel.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse raames kavandatava pilootvooru eelarve on 250 000 eurot. Vahendid määruse elluviimiseks tulenevad riigieelarves ette nähtud teadus- ja arendustegevuse rahastamise vahenditest (1% SKP-st). Käesoleva määruse rakendamisega ei kaasne tulusid. Määruse rakendamiseks vajalikud tegevused viib läbi rakendusüksus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, st kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS (<http://eelnoud.valitsus.ee>) vahendusel koostöölastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Kliimaministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele, Asutajate Seltsile, Tartu Ülikooli ettevõtlus- ja innovatsioonikeskusele ja Tallinna Tehnikaülikoolile.

Määruse potentsiaalse sihtgrupiga korraldati meetme vajaduse ja tingimuste osas aruteluseminar 13. juunil. Kohtumisel osales 17 süvatehnoloogia iduettevõtet. Kokkuvõtvalt tõdeti, et meede on sihtgrupile väga vajalik ja läbi sai arutatud ka iduettevõtjate peamised takistused äriarendamisel, millega on meetme tingimuste kujundamisel arvestatud.